HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST – ZAGREB
PODRUŽNICA ZA POVIJEST SLAVONIJE, SRIJEMA I BARANJE
– SLAVONSKI BROD

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2019. GODINU

Sadržaj:

I. Uvod

II. Znanstveno-istraživačka djelatnost

III. Izdavačka djelatnost

IV. Ostale djelatnosti

V. Sažetak i zaključak

I. Uvod

U Podružnici je na kraju izvještajnog razdoblja ukupno zaposleno **18 radnika** (stanje od 31. 12. 2019). S obzirom na stupanj stručne i akademske naobrazbe, aktualna struktura zaposlenika u Podružnici je sljedeća:

Stručna sprema:	**Broj:**	**Napomena:**
Doktori znanosti	9	
Visoka stručna sprema	7	2 asistenta (mag. hist.), 3 stručna suradnika (prof.), 1 dipl. bibl., 1 dipl. iur.
Srednja stručna sprema	2	
Ukupno	**18**	

Prema ustroju radnih mjesta, u Podružnici radi: 9 stalno zaposlenih znanstvenika (u zvanjima od višeg znanstvenog suradnika do znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju), 2 asistenta-doktoranda, 3 stručna suradnika (od toga 2 stručna suradnika u sustavu znanosti) i 4 radnika u stručnim službama i pomoćnim poslovima (knjižničarka, tajnica, voditeljica računovodstva, domar).

Na temelju Ugovora o financiranju Podružnice (od 21. 6. 1996.), članak 2, "Grad Slavonski Brod i Županija brodsko-posavska preuzimaju obvezu osiguranja 50% novčanih sredstava (sada su ta ukupna predviđena sredstva 850.000 kn godišnje) potrebnih za podmirenje troškova rada Podružnice". Iz istog Ugovora proistječe da Brodsko-posavska županija i Grad

Slavonski Brod trebaju sufinancirati 14 zaposlenika Podružnice. Rad istih 14 radnika s istovjetnim udjelom od 50% treba financirati Ministarstvo znanosti, prosvjete i sporta. Ministarstvo također financira u cijelosti rad preostalih radnika Podružnice.

II. Znanstveno-istraživačka djelatnost

Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, kao sastavnica Hrvatskog instituta za povijest, utemeljena je s glavnim ciljem da se u njoj, suvremenim metodama povijesne znanosti i znanstvenog istraživanja, unapređuju i obogaćuju znanja o prošlosti triju povijesnih pokrajina na području sjeveroistočne Hrvatske – Slavonije, Srijema i Baranje.

Navedeni se zadatak u Podružnici ostvaruje individualnim i timskim istraživačkim radom. Počevši od 2014. timska znanstvena istraživanja u Hrvatskoj financiraju se primarno putem projekata Hrvatske zaklade za znanost (HrZZ). Počevši od 2014. timska znanstvena istraživanja u Hrvatskoj financiraju se primarno putem projekata Hrvatske zaklade za znanost (HrZZ). Od 1. lipnja 2015. do 31. svibnja 2019. Podružnica je provodila vlastiti istraživački projekt ugovoren s HrZZ, pod naslovom "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (voditelj dr. sc. Robert Skenderović). HrZZ-ovi ocjenjivači dali su projektu završnu ocjenu A (odličan). U 2020. godini Podružnica će prijaviti na natječaj Zaklade jedan novi istraživački projekt.

Osim toga, pojedini znanstvenici iz Podružnice bili su u ovom razdoblju uključeni u provedbu dvaju istraživačkih projekata koje je HrZZ ugovorila s matičnim dijelom Hrvatskog instituta za povijest. To su sljedeći projekti: a) "Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: urbane elite i urbani prostor" (voditeljica dr. sc. Irena Benyovsky Latin, projekt započet u rujnu 2015 i dovršen u rujnu 2019), na kojem je iz Podružnice sudjelovala dr. sc. Marija Karbić; b) "Europski korijeni moderne Hrvatske: transfer ideja na političkom i kulturnom polju u 18. i 19. stoljeću" (voditeljica dr. sc. Vlasta Švoger, projekt počeo s radom u listopadu 2018), na kojem iz Podružnice sudjeluju dr. sc. Dinko Župan i dr. sc. Marijan Šabić.

Postupak vrednovanja prošlo je više novih projekata HrZZ na kojima su suradnici znanstvenici iz Podružnice: dr. sc. Miroslav Akmadža, dr. sc. Marija Karbić i asistent-doktorand Josip Parat. Ti će projekti početi s radom u siječnju 2020.

Osim projekata financiranih putem HrZZ, znanstvenici iz Podružnice sudjeluju u realizaciji nekoliko projekata u okviru programa istraživačkih projekata Hrvatskog instituta za povijest. To su:

a) dvogodišnji istraživački projekt "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća" (započet 1. 10. 2019). Voditeljica projekta je dr. sc. Suzana Leček, a suradnici dr. sc. Stanko Andrić, dr. sc. Marija Karbić, dr. sc. Milan Vrbanus i Ivan Milec, mag. hist.;

b) dvogodišnji istraživački projekt "Odabrane teme iz političke povijesti (1890.-1929.): stranke, osobe, događaji" (započet 1. 10. 2019), čiji je voditelj dr. sc. Stjepan Matković, a suradnik iz Podružnice je dr. sc. Mato Artuković;

c) dvogodišnji istraživački projekt "Hrvatsko istočno pograničje pred izazovima ratova i migracija od Mira u Srijemskim Karlovcima do Domovinskog rata" (započet 1. 10. 2019), čiji je voditelj dr. sc. Mario Jareb, a suradnik iz Podružnice je dr. sc. Robert Skenderović.

Uz navedene tematske projekte, Podružnica sudjeluje i u realizaciji drugih znanstvenih istraživanja predviđenih "Strateškim planom Hrvatskoga instituta za povijest 2019.-2023." te "Strategijom znanstvenog rada i razvoja Podružnice 2019.-2023." (dostupno na: http://hipsb.hr/wp-content/uploads/2012/12/Strategija_Podruznice_HIP-2019-2023fine.pdf).

Uz individualni i timski projektni istraživački rad te objavljivanje njegovih rezultata, Podružnica se bavi i drugim oblicima organizacije znanstvenog i znanstvenopopularizacijskog rada, kao što su znanstveni skupovi, okrugli stolovi, javna predavanja, promocije znanstvenih izdanja. Na području organizacije znanstvenog rada, važno ostvarenje Podružnice u 2019. bila je suorganizacija dvodnevnoga Znanstvenog skupa "Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća (u povodu stopedesete godišnjice Šišićeva rođenja)", održanoga 22.-23. studenoga 2019. u Zagrebu i Slavonskom Brodu (suorganizatori Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti i Društvo za hrvatsku povjesnicu). Na skupu su održana 22 izlaganja. Izlagači su došli iz Zagreba, Osijeka, Slavonskog Broda, Zadra, Subotice, Sarajeva i Travnika.

Znanstvenici, asistenti i stručni suradnici u Podružnici istraživali su u izvještajnom razdoblju u arhivima i knjižnicama u Hrvatskoj (Zagreb, Osijek, Slavonski Brod, Đakovo, Split, Nova Gradiška) i u inozemstvu (Beč, Budimpešta, Novi Sad, Beograd). Objavili su i predali za objavljivanje knjige i radove u časopisima i zbornicima. Pisali su, dovršavali ili pripremali za tisak nove knjige i znanstvene radove. Izlagali su na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj (Zagreb, Slavonski Brod, Đakovo, Biograd na Moru, Osijek, Veliko Trgovišće, Lovinac, Sisak, Desno Trebarjevo) i 4 u inozemstvu (Madrid, Berlin, Sofija, Beograd). Zbrojni rezultati rada navedeni su u Zaključku ovog Izvještaja..

Slijedi **pojedinačni prikaz rada** znanstvenika, stručnih suradnika i asistenata u Podružnici:

1. dr. sc. Mato Artuković, znanstveni savjetnik

Glavno područje rada: *Politička povijest i hrvatsko-srpski odnosi u kasnijem 19. i u 20. stoljeću*

Suradnik istraživačkog projekta HIP "Odabrane teme iz političke povijesti (1890.-1929.): stranke, osobe, događaji"

Objavio je 2 znanstvena rada časopisima, kategoriziranom A2 (*Diacovensia*) i nekategoriziranom (*Radovi Zavoda HAZU u Đakovu*), te 1 rad u zborniku *Prilozi za povijest Broda i okolice*, knjiga 4. Za objavljivanje je predao rukopis knjige *Hrvatsko-židovski i srpsko-židovski odnosi u Hrvatskoj u drugoj polovici 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća* te još 3 rada za razne zbornike. Izlagao je na skupovima: *Dani dr. Franje Tuđmana* (Veliko Trgovišće), *Okrugli stol o dr. Franji Tuđmanu uz 20. obljetnicu smrti* (Zagreb); *Stoljeće velike zablude: nacionalni i religiozni identitet Hrvata u Jugoslaviji* (Đakovo); *Biskup Ćiril Kos – uz 100. obljetnicu rođenja* (Đakovo). Objavio je 1 članak o F. Tuđmanu i 1 feljton o Jugoslaviji kao političkom projektu u listu *Posavska Hrvatska* te 1 članak u listu *Hrvatski tjednik*. Istraživao je u knjižnicama i arhivima u Novom Sadu, Beogradu, Zagrebu i Slavonskom Brodu.

2. dr. sc. Suzana Leček, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Glavno područje rada: *Kulturni identitet i ideologija hrvatskoga seljačkog pokreta u međuratnom razdoblju*

Voditeljica istraživačkog projekta HIP "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća"

Objavila je uredničku knjigu *Historiae patriaeque cultor: zbornik u čast Mate Artukovića u prigodi njegova 65. rođendana* i znanstvenopopularnu knjigu *Živan Kuveždić – narodni poslanik i ministar* (suautor V. Geiger). Objavila je 1 znanstveni rad u časopisu *Godišnjak Njemačke zajednice* i 3 rada u zbornicima *Sveučilišna nastava povijesti u Hrvatskoj* (Zagreb), *Umjetnost i život su jedno: Udruženje umjetnika Zemlja 1929-1935* (Zagreb) i *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod). Za objavljivanje je predala knjige *Stjepan Radić (Hrvatski velikani)* (suautor S. Grgić) i *Ikonografija na novcu* (suautor Vlado Geiger), 1 rad za zbornik skupa i 1 poglavlje u knjizi. Izlagala je na skupovima *Lovinac – povijest, život, kultura* (Lovinac), *Bugarsko-hrvatske znanstvene, kulturne i duhovne veze* (Sofija) i *Život i djelo Antuna Radića* (Desno Trebarjevo). Istraživala je u knjižnicama i arhivima u Budimpešti, Zagrebu i Novoj Gradiški. Sudjelovala je u okruglom stolu *Banovina Hrvatska* (Kliofest, Zagreb) i u predstavljanju 2 znanstvene knjige (Zagreb i Slav. Brod). Sudjelovala je organizaciji znanstvenog skupa Podružnice o Ferdi Šišiću. Radila je u nastavi na doktorskom studiju povijesti Hrvatskih studija u Zagrebu. Obavljala je poslove članice Matičnog odbora za polje povijesti.

3. dr. sc. Stanko Andrić, znanstveni savjetnik

Glavno područje rada: *Društvena, crkvena i kulturna povijest Slavonije, Baranje i Srijema u srednjem vijeku*

Suradnik istraživačkog projekta Podružnice i HrZZ "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (do 31. 5. 2019)

Suradnik istraživačkog projekta HIP "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća"

Objavio je 2 znanstvena rada u zbornicima *Reformacija u Europi i njezini odjeci* i *Historiae patriaeque cultor* te poglavlje „Sjeveroistočna Hrvatska" u 3. knjizi sinteze *Povijest Hrvata* (Matica hrvatska), kao i poglavlja u elektroničkim knjigama (online izdanja projekta HrZZ) *Prema povijesti slavonskih šuma* i *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji*. Izlagao je na znanstvenim skupovima *Napuljski obzori hrvatskoga kasnog srednjovjekovlja* (Colloquia mediaevalia Croatica V, Zagreb), *IV. Triennale Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: Grad i Crkva* (Zagreb) i *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća* (Zagreb – Slav. Brod). Izlagao je i na stručnim skupovima *Župa svetog Josipa u Slatini 1919.-2019.* i *Našice u 13. i 14. stoljeću (povodom 790. obljetnice prvog spomena Našica)*. Recenzirao je 1 rad za časopis i 3 članka za *Hrvatski biografski leksikon* sv. 9. Sudjelovao je na tribini o J. Huizingi (Osijek) i u 11 promocija izdanja Podružnice (u Slav. Brodu, Zagreb, Osijeku, Našicama, Vinkovcima i Oriovcu). Uredio je časopis *Scrinia Slavonica* sv. 19. Bio je član povjerenstva za ocjenu doktorske disertacije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Istraživao je u knjižnicama u Budimpešti i Zagrebu. Obavljao je redovite poslove voditelja Podružnice.

4. dr. sc. Miroslav Akmadža, znanstveni savjetnik

Glavno područje rada: *Položaj Katoličke crkve u komunističkoj Jugoslaviji*

Objavio je knjigu *Stepinac – riječju i djelom* (Zagreb), 1 znanstveni rad na engleskom u časopisu *The Catholic historical review* (Washington), 1 suautorski rad u časopisu kategorije

A1 (*Croatica Christiana periodica*), 1 poglavlje na talijanskom jeziku u zborniku *Perseguitati per la fede* (Verona) i 2 rada u zbornicima: *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod) i zbornik skupa o franjevačkoj gimnaziji u Širokom Brijegu (Široki Brijeg – Mostar). Za objavljivanje je predao knjigu arhivske građe *Crkva i država: Dopisivanje i razgovori između predstavnika Katoličke crkve i komunističke državne vlasti u Jugoslaviji*, sv. 5: 1969-1973. Izlagao je na znanstvenim skupovima *Povijest hrvatske političke emigracije u 20. stoljeću* (Zagreb), *Stoljeće velike zablude: nacionalni i religiozni identitet Hrvata u Jugoslaviji* (Đakovo) i *Biskup Ćiril Kos – uz 100. obljetnicu rođenja* (Đakovo). Recenzirao je rukopise 4 znanstvene knjige i 3 rada za razne domaće časopise. Sudjelovao je u 2 promociji knjige (Zagreb). Objavio je stručne priloge u listovima *Večernji list*, *Glas Slavonije* i *Hrvatsko slovo* te sudjelovao u emisijama na HTV, TV Laudato i Katoličkom radiju. Držao je nastavu na Hrv. katoličkom sveučilištu i na Hrvatskim studijima u Zagrebu. Istraživao je u arhivima u Zagrebu, Splitu i Đakovu.

5. dr. sc. Marija Karbić, znanstvena savjetnica

Glavno područje rada: *Plemstvo i gradska društva u Slavoniji u srednjem vijeku*

Suradnica istraživačkog projekta HIP i HrZZ "Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: urbane elite i urbani prostor" (do rujna 2019)

Suradnica istraživačkog projekta HIP "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća"

Objavila je uredničku knjigu *Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja: hrvatske zemlje u kasnome srednjem vijeku* [Povijest Hrvata, sv. III], 2 poglavlja u istoj knjizi, 1 znanstveni rad na engleskom u zborniku *Same bodies, different women* (Budimpešta), 1 rad na mađarskom u zborniku *Márvány, tárház, adomány: gazdaságtörténeti tanulmányok a magyar középkorról* (Budimpešta), 1 rad u zborniku *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod) 1 suautorski rad u časopisu kategorije A1 *Povijesni prilozi*, 2 priloga u katalogu izložbe *Graditeljsko i povijesno nasljeđe plemićke obitelji Berislavića Grabarskih* te 1 rad u zborniku predavanja u Arheološkom muzeju (Zagreb, online izdanje) Za objavljivanje je predala više radova u raznim zbornicima. Izlagala je na 5 znanstvenih skupova: *Hrvatsko-mađarski odnosi kroz prošlost* (Biograd na Moru), *IV. Triennale Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: Grad i Crkva* (Zagreb), *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća* (Zagreb – Slav. Brod), *Antemurale Christianitatis: Crkva i društvo na području središnje Hrvatske krajem 15. i početkom 16. stoljeća* (Sisak – Hrv. Dubica) te *Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu* (Osijek). Izlagala je i na stručnom skupu *Našice u 13. i 14. stoljeću (povodom 790. obljetnice prvog spomena Našica)*. Recenzirala je rukopise 4 znanstvene knjige i 3 rada za razne domaće časopise. Održala je 1 javno predavanje (Nova Gradiška). Istraživala je u knjižnicama i arhivima u Budimpešti i Zagrebu. Bila je mentorica i članica stručnih povjerenstava na diplomskim i doktorskim studijima na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i na Hrvatskom katoličkom sveučilištu. Obavljala je redovite poslove predsjednice Znanstvenog vijeća Instituta.

6. dr. sc. Robert Skenderović, znanstveni savjetnik

Glavno područje rada: *Crkvena i društvena povijest Slavonije i Podunavlja u 18. i 19. stoljeću*

Voditelj istraživačkog projekta Podružnice i HrZZ "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (do 31. 5. 2019)

Suradnik istraživačkog projekta HIP "Hrvatsko istočno pograničje pred izazovima ratova i migracija od Mira u Srijemskim Karlovcima do Domovinskog rata"

Objavio je 1 znanstveni rad u zborniku *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod) i 2 rada u nekategoriziranim časopisima *Godišnjak zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata* i *Hrvatski kalendar 2020*. Objavio je poglavlja u elektroničkim knjigama (online izdanja projekta HrZZ) *Prema povijesti slavonskih šuma* i *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji*. Predao je 2 rada za objavljivanje u časopisima. Izlagao je na znanstvenim skupovima *Hrvatsko-mađarski odnosi kroz prošlost* (Biograd na Moru), *Doprinos jedinica lokalne i područne samouprave demografskoj revitalizaciji Slavonije* (Đakovo) i *Etnokulturni identite Hrvata u Vojvodini* (Zagreb-Subotica). Sudjelovao je u 5 promocija izdanja Podružnice u Baji (Mađarska), Slav. Brodu, Osijeku, Zagrebu i Vinkovcima. Istraživao je u arhivima i knjižnicama u Beču, Zagrebu i Osijeku. Recenzirao je 1 rukopis znanstvene knjige i 2 rada za časopise. Obavljao je poslove voditelja projekta ugovorenog s HRZZ koji je uspješno priveden kraju. Bio je član stručnog povjerenstva za ocjenu doktorskog rada na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Surađivao je s Hrvatskim radijom (emisija *Povijesne kontroverze*). Radio je kao član Radne skupine za izradu Demografske strategije RH. U Subotici je dobio nagradu "Tomo Vereš" za najbolju knjigu.

7. dr. sc. Milan Vrbanus, znanstveni savjetnik

Glavno područje rada: *Gospodarska povijest Slavonije u 18. stoljeću*

Suradnik istraživačkog projekta Podružnice i HrZZ "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (do 31. 5. 2019)

Suradnik istraživačkog projekta HIP "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća"

Objavio je 2 znanstvena rad u *Zborniku u čast Pavlu Knezoviću* (Zagreb) i u zborniku *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod) te više poglavlja u elektroničkim knjigama (online izdanja projekta HrZZ) *Prema povijesti slavonskih šuma* i *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji*. Uredio je i predao za objavljivanje zbornik radova skupa *Vino i vinogradarstvo u povijesti Slavonije, Srijema i Baranje*. Istraživao je u arhivima u Osijeku i Zagrebu. Sudjelovao je u 6 promocija izdanja Podružnice i drugih izdavača (Zagreb, Valpovo, Našice i Vinkovci). Napisao je recenziju rukopisa 1 knjige i 1 rada za časopis.

8. dr. sc. Dinko Župan, viši znanstveni suradnik

Glavno područje rada: *Školstvo i naobrazba u Slavoniji u 19. stoljeću*

Suradnik istraživačkog projekta Podružnice i HrZZ "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (do 31. 5. 2019)

Suradnik istraživačkog projekta HIP i HrZZ "Europski korijeni moderne Hrvatske: transfer ideja na političkom i kulturnom polju u 18. i 19. stoljeću"

Objavio je uredničku knjigu *Prilozi za povijest Broda i okolice*, knjiga 4. Objavio je 1 znanstveni rad na engleskom u zborniku *Women's education in southern Europe* (Rim), 2 rada u domaćim zbornicima skupova *Ivan Mažuranić i njegovo vrijeme* (Zagreb) i *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod), 1 poglavlje u stručnoj knjizi *Hrvatska na drugi pogled* (Zagreb) te poglavlja u elektroničkim knjigama (online izdanja projekta HrZZ) *Prema povijesti slavonskih šuma* i *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji*. Izlagao je na skupovima *Tradicijska kultura istočne Hrvatske* (Požega) i *Školstvo i društvene*

prilike kroz povijest u Hrvatskoj (Zagreb). Napisao je recenzije 3 rada za domaće časopise. Sudjelovao je na tribini o J. Huizingi (Osijek), održao je 8 javnih predavanja (u Osijeku, Valpovu, Požegi, Pakracu i Vinkovcima) te sudjelovao u 16 promocija znanstvenih i stručnih knjiga (Zagreb, Osijek, Valpovo, Belišće, Slav. Brod, Vinkovci). Postavio je svoju izložbu *Biti učenik u Hrvatskoj u dugom 19. stoljeću* u muzeju u Pakracu, gradskoj knjižnici u Vrapču (Zagreb) i u osnovnoj školi u Valpovu. Istraživao je u arhivima i knjižnicama u Osijeku i Zagrebu. Bio je član stručnog povjerenstva za ocjenu dvaju doktorskih radova na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Sudjelovao je u emisijama "Minijature za radoznale" Hrvatskog radija.

9. dr. sc. Marijan Šabić, stručni savjetnik (zvanje: znanstveni savjetnik)

Glavno područje rada: *Hrvatsko-češke i hrvatsko-slovačke kulturne i književne veze u 19. i ranom 20. stoljeću*

Suradnik istraživačkog projekta HIP i HrZZ "Europski korijeni moderne Hrvatske: transfer ideja na političkom i kulturnom polju u 18. i 19. stoljeću"

Kao urednik objavio je zbornik skupa o Luki Iliću Oriovčaninu (suurednik J. Jagodar). Objavio je 3 znanstvena rada u časopisima, domaćem kategoriziranom (*Književna smotra*) i inozemnima - *Slavia* (Prag) i *Hum* (Mostar). Objavio je i 1 stručni rad – bibliografiju radova Mate Artukovića (suautor T. Melnik) u zborniku *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod). Izlagao je na 2 znanstvena skupa, o časopisu Matice hrvatske *Vijenac* (Zagreb) i na skupu povodom 25 godina slovakistike u Zagrebu (Zagreb). Koordinirao je rad na pripremi zbornika o Donjim Andrijevcima. Istraživao je u arhivima i knjižnicama u Zagrebu i Slav. Brodu. Napisao je recenziju rukopisa 1 zbornika i 1 rada za časopis. Sudjelovao je u 2 predstavljanja izdanja Podružnice u Slav. Brodu, Zagrebu i Oriovcu. Sudjelovao je u emisiji "Kozmopolis" Hrvatskog radija. Obavljao je tajničke poslove za časopis Podružnice.

10. Josip Parat, magistar povijesti, arheologije i klasične filologije, asistent

Glavno područje rada: *Područje Slavonije, Srijema i Baranje u starom vijeku prema pisanim vrelima*

Suradnik istraživačkog projekta Podružnice i HrZZ "Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća" (do 31. 5. 2019)

Objavio je 2 rada u zbornicima, jednom inozemnom o grčkoj baštini europske kulture, *Europatrida* (Coimbra), i domaćem *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod). Objavio je i 1 rad u kategoriziranom časopisu *Latina et Graeca*, te također poglavlja u elektroničkim knjigama (online izdanja projekta HrZZ) *Prema povijesti slavonskih šuma* i *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji.* Objavio je i 2 prikaza u časopisima. Izlagao je na međunarodnim skupovima *Latin epigraphy in the Roman world* (Madrid) i *Augustus immortalis* (Berlin), te na domaćem *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća* (Zagreb – Slav. Brod). Održao je 1 javno predavanje i sudjelovao u promociji jednog izdanja Podružnice (Zagreb). Boravio je na jednomjesečnoj stipendiji École française de Rome (Rim). Istraživao je u arhivima i knjižnicama u Budimpešti i Zagrebu. Pohađao je doktorski studij na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, gdje priprema disertaciju pod naslovom "Rimska obitelj na grobnim natpisima iz Donje Panonije u doba principata". Održao je 2 seminarska izlaganja u sklopu doktorske radionice.

11. Ivan Milec, mag. hist., asistent

Glavno područje rada: *Politička i društvena povijest Slavonskog Broda i Slavonije u prvoj polovici 20. stoljeća*

Suradnik istraživačkog projekta HIP "Izvori za povijest Slavonije, Srijema i Baranje od srednjeg vijeka do 20. stoljeća"

U Podružnici je zaposlen od 1. 7. 2019. Objavio je 1 znanstveni rad u zborniku *Prilozi za povijest Broda i okolice*, knjiga 4. Objavio je i 1 prikaz knjige u časopisu Podružnice te 1 prikaz znanstvenog skupa u časopisu *Historijski zbornik*. Upisao je drugu godinu poslijediplomskog doktorskog studija "Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu" (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), gdje priprema doktorsku disertaciju pod radnim naslovom „Tranzicija elita u razdoblju 1929 - 1947: primjer Slavonskog Broda". Istraživao je u arhivima i knjižnicama u Zagrebu i Slavonskom Brodu.

12. Mica Orban-Kljajić, prof., stručna suradnica

Glavno područje rada: *priređivanje arhivske građe na njemačkom jeziku za povijest Slavonije u 18. i 19. stoljeću*

Transkribirala je iz rukopisa i prevodila na hrvatski njemačke dokumente iz Arhiva Brlić koji će biti uvršteni u drugu knjigu *Korespondencije Andrije Torkvata i Ignjata Brlića*. Prevela je više njemačkih tekstova u elektroničkoj knjizi (online izdanje projekta HrZZ) *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji*. Prevela je na engleski sažetke u časopisu *Scrinia Slavonica* sv. 19, zborniku *Historiae patriaeque cultor* (Slav. Brod), zborniku *Prilozi za povijest Broda i okolice*, knjiga 4, te monografiji *Duga tradicija nogometa u Našicama* (u tisku). Prevodila je i druge manje njemačke tekstove iz 18. i 19. stoljeća za potrebe istraživača u Podružnici.

13. Ana Rajković, prof., stručna suradnica

Glavno područje rada: *arhivsko gradivo druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća; povijest radništva i ženska povijest u Slavoniji*

U Podružnici je zaposlena od 16. 11. 2019. Započela je popisivanje i sređivanje arhivskog gradiva za povijest radništva te za povijest monarhijske Jugoslavije i Drugog svjetskog rata, sačuvanog u ostavštini slavonskobrodskog Centra za povijest Slavonije i Baranje (1961-1991). Predala je dovršenu doktorsku disertaciju pod naslovom „Ideološki prijepori u radničkom pokretu u Osijeku 1918.-1939." na poslijediplomskom doktorskom studiju "Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu" (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu). Izlagala je o društvenom položaju žena u međuratnoj Jugoslaviji na međunarodnoj konferenciji Instituta za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu. U suradnji s knjižničarkom Tatjanom Melnik održala je radionicu s učenicima Povijesne grupe Srednje medicinske škole, pod nazivom „1920-te – doba jazza, filma i žena".

III. Izdavačka djelatnost

Osim znanstvenoistraživačkog rada, Podružnica od svojih početaka razvija i bogatu izdavačku djelatnost. Tijekom 2019. Podružnica je objavila novi broj časopisa *Scrinia Slavonica* te, kao samostalan nakladnik ili sunakladnik, ukupno devet knjiga (7 tiskanih i 2 elektroničke):

- *Zbornik radova sa Znanstveno-stručnog skupa o Luki Iliću Oriovčaninu održanog u Radovanju i Oriovcu 21. listopada 2017.*, ur. Marijan Šabić i Josip Jagodar (sunakladnik Općina Oriovac):

- Margareta Matijević: *Između partizana i pristojnosti: Život i doba Svetozara Rittiga (1873-1961.)* (sunakladnik Plejada, Zagreb) (monografija);

- *Brodska imovna općina. Zapisnici Zastupstva 1889–1894. Zapisnici Gospodarstvenog odbora 1890–1894.*, prir. Zlatko Virc i Stjepan Prutki (suizdavač: Državni arhiv u Vukovaru).

- *Reformacija u Europi i njezini odjeci: povodom 500. obljetnice Lutherovih teza. Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Osijeku 19. i 20. listopada 2017. godine*, gl. ur. Dubravka Božić Bogović (suizdavači: Filozofski fakultet i Visoko evanđeosko teološko učilište, Osijek);

- *Historiae patriaeque cultor. Zbornik u čast Mate Artukovića u prigodi njegova 65. rođendana*, ur. Suzana Leček (zbornik radova);

- *Stanovništvo reformirane vjeroispovijesti u južnoj Baranji 1750. – 1850.*, ur. Dubravka Božić Bogović i Eldina Lovaš (suizdavač Mađarsko kulturno društvo „Népkör“, Osijek) (studija);

- *Prilozi za povijest Broda i okolice*, knjiga 4, ur. Dinko Župan (zbornik radova);

- *Prema povijesti slavonskih šuma: prilozi za sintezu*, ur. Robert Skenderović i Dinko Župan (elektroničko online izdanje na http://histwood.hipsb.hr);

- *Izabrani izvori za povijest šuma u Slavoniji, Srijemu i Baranji (od starog vijeka do 1900.)*, ur. Stanko Andrić i Milan Vrbanus, sur. Josip Parat, Anđelko Vlašić, Robert Skenderović i Dinko Župan (elektroničko online izdanje na http://histwood.hipsb.hr):

- časopis *Scrinia Slavonica - Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*, sv. 19 (2019).

U pripremi za tisak nalaze se sljedeće knjige:

- Danijel Jelaš: *Gradovi donjeg međurječja Drave, Save i Dunava u srednjem vijeku* (studija);

- Marijan Šabić i Branko Ostajmer: *Janko Tombor - književnik i političar* (monografija);

- Stanko Andrić: *Benediktinski samostan sv. Mihaela Arkanđela na Rudini* (monografija);

- Miroslav Akmadža: *Crkva i država: Dopisivanje i razgovori između predstavnika Katoličke crkve i komunističke državne vlasti u Jugoslaviji,* sv. 5: 1969-1973. (izdanje izvorne građe);

- Mato Artuković: *Hrvatsko-židovski i srpsko-židovski odnosi u drugoj polovici 19. stoljeća* (zbirka rasprava);

- Fazileta Hafizović: *Osmanski popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.* (izdanje izvorne građe);

- *Vino i vinogradarstvo u povijesti Slavonije, Srijema i Baranje*, ur. Milan Vrbanus (zbornik radova znanstvenog skupa);

- Mato Artuković i Mica Orban Kljajić (prir.): *Građa iz Arhiva obitelji Brlić*, knjiga II (kritičko izdanje izvorne građe);

- časopis *Scrinia Slavonica - Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest,* sv. 20 (2020).

Navedeni izdavački plan Podružnica će ostvariti u mjeri koja, uz ostalo, ovisi o potporama MZO i općenitim financijskim mogućnostima do kraja 2019.

IV. Ostale djelatnosti

Osim znanstveno-istraživačkog rada, većina radnika Podružnice uključena je, kao vanjski suradnici, u izvođenje nastave na sveučilištima ili visokim učilištima te mentorski rad i obrane doktorskih disertacija (Filozofski fakulteti u Zagrebu i Osijeku, Hrvatski studiji, Katoličko sveučilište).

Znanstvenici su također sudjelovali na tribinama, okruglim stolovima, predstavljanjima knjiga i u više su navrata držali javna stručna predavanja (u Zagrebu, Osijeku, Valpovu, Vinkovcima, Novoj Gradiški, Požegi, Pakracu, Našicama, Belišću). Podružnica je tijekom 2019. organizirala promocije svojih izdanja u Slavonskom Brodu i drugim mjestima (Zagreb, Baja, Osijek, Vinkovci, Valpovo, Oriovac). Znanstvenici, asistent i stručni suradnici sudjelovali su i u različitim drugim aktivnostima znanstvene popularizacije (TV i radio emisije, članci i intervjui u tiskanim i internetskim medijima).

U svojem sastavu Podružnica ima bogatu znanstvenu knjižnicu s više od 10.000 naslova knjiga i preko 500 naslova razne periodike (časopisa i novina), koja je otvorena učenicima, studentima, nastavnicima, profesorima i ostaloj javnosti za korištenje u čitaonici ili putem posudbe.

U stručnim i pomoćnim službama Podružnice radi 5 radnika:

a) **knjižničarka** (katalogizira fond knjižnice i ažurira online katalog dostupan preko mrežne stranice Podružnice; vodi i evidentira posudbu knjiga iz knjižnice i njihovo korištenje u čitaonici; koordinira nabavu novih knjiga za knjižnicu; brine o razmjeni publikacija Podružnice s drugim ustanovama; izrađuje ili pribavlja UDK, ISBN, CIP oznake za knjige i članke u izdanju Podružnice);

b) **stručni suradnik za izdavaštvo, prodaju knjiga i promidžbu** (nadzire grafičku pripremu i tisak svih knjiga u izdanju ili suizdanju Podružnice; organizira i prati prodaju izdanja Podružnice; održava web-stranicu Podružnice; priprema i organizira promocije izdanja, javna predavanja, skupove; priprema i vodi brigu o tiskanju promidžbenih materijala Podružnice; održava vezu s lokalnim i nacionalnim medijima (novine, radio, TV));

c) **tajnica** (vodi, prikuplja, sređuje i čuva opće akte, personalnu dokumentaciju i službenu korespondenciju; vodi komunikaciju s ustanovama i pojedincima s kojima Podružnica surađuje; vodi zapisnike sjednica Podružnice i dokumentira sve službene događaje i postupke u ustanovi);

d) **voditeljica računovodstva** (obavlja redovite poslove prema opisu posla voditelja računovodstva; obavlja računovodstvene poslove za znanstvene projekte Podružnice; izrađuje financijske izvještaje i planove Podružnice za sve nadležne institucije);

e) **domar-vozač** (brine za održavanje zgrade, instalacija i uređaja; obavlja dostavu i prijevoz).

V. Sažetak i zaključak

U Podružnici je ukupno zaposleno 18 radnika (stanje od 31. 12. 2019). Među njima je 9 doktora znanosti, u zvanjima od višeg znanstvenog suradnika do znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju. U sustavu znanosti zaposlena su i 2 asistenta-doktoranda (akademski stupanj mag. hist.) i 2 stručne suradnice (akademski stupanj prof. povijesti). U stručnim i pomoćnim službama zaposleno je 5 radnika.

U okviru temeljne, znanstvenoistraživačke djelatnosti Podružnice, njezini znanstvenici sudjelovali su tijekom 2019. u provedbi **tri istraživačka projekta** ugovorena s Hrvatskom zakladom za znanost. Podružnica je do 31. 5. 2019. bila ustanova-nositelj jednog od tih projekata ("Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća"), koji je dobio završnu ocjenu A (odličan). Postupak vrednovanja prošla su tijekom 2019. još četiri nova projekta HRZZ na kojima su suradnici znanstvenici iz Podružnice.

U studenome 2019. Podružnica je suorganizirala dvodnevni Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem "Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća - u povodu stopedesete godišnjice Šišićeva rođenja" (Zagreb i Slavonski Brod). Skup je obuhvatio 22 izlaganja, s izlagačima iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije.

Znanstvenici, asistenti i stručni suradnici u Podružnici istraživali su u arhivima i knjižnicama u Hrvatskoj (Zagreb, Osijek, Slavonski Brod, Đakovo, Split, Nova Gradiška) i u inozemstvu (Beč, Budimpešta, Novi Sad, Beograd). Objavili su ukupno 6 znanstvenih knjiga (2 autorske i 4 uredničke). Objavili su također: 6 radova u domaćim znanstvenim časopisima (od toga 4 kategorizirana), 5 radova u inozemnim časopisima (od toga 1 na engleskom), 21 rad u tiskanim zbornicima i višeautorskim knjigama na hrvatskom jeziku, 12 radova u elektronički objavljenim zbornicima na hrvatskom jeziku i 5 radova u inozemnim zbornicima na stranim jezicima. Osim toga, znanstvenici iz Podružnice objavili su u časopisima prikaze knjiga, nekrologe i druge manje priloge. Pisali su stručne recenzije knjiga i radova predanih za objavljivanje u različitim časopisima i kod raznih nakladnika.

Održali su 25 izlaganja na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj (Zagreb, Slavonski Brod, Đakovo, Biograd na Moru, Osijek, Veliko Trgovišće, Lovinac, Sisak, Desno Trebarjevo) i 4 u inozemstvu (Madrid, Berlin, Sofija, Beograd). Konkretni podaci o objavljenim radovima i izlaganjima na skupovima navedeni su za svakog znanstvenika posebno.

U okviru svoje **izdavačke djelatnosti**, Podružnica je tijekom 2019. objavila 9 knjiga, od toga kao samostalan nakladnik 4 knjige (od čega su dvije elektronička izdanja), a kao sunakladnik 5 knjiga. Objavljen je i svezak časopisa *Scrinia Slavonica* (sv. 19).

U sklopu ostalih aktivnosti, Podružnica je organizirala promocije svojih izdanja, a njezini radnici sudjelovali su na tribinama, radionicama, okruglim stolovima, predstavljanjima knjiga i držali javna ili gostujuća stručna predavanja (u Zagrebu, Baji, Osijeku, Valpovu, Vinkovcima, Novoj Gradiški, Požegi, Pakracu, Našicama, Belišću, Oriovcu). Znanstvenici, asistenti i stručni suradnici sudjelovali su i u različitim drugim aktivnostima znanstvene popularizacije (TV i radio emisije, članci i intervjui u tiskanim i internetskim medijima).

Radnici Podružnice sudjelovali su na različite načine u izvođenju sveučilišne nastave te bili mentori pri izradi doktorskih disertacija, odnosno članovi povjerenstava za obranu doktorata.

Znanstvenu knjižnicu Podružnice koristili su vanjski korisnici raznih kategorija, iz Slavonskog Broda i drugih mjesta.

Na temelju svega gore iznesenog smatramo da je Podružnica tijekom 2019. uspješno izvršavala svoju zadaću istraživanja hrvatske povijesti na području Slavonije, Srijema i Baranje te da je svojim sveukupnim radom i rezultatima opravdala financijska sredstva koja su u nju uložena.

U Slavonskom Brodu, 27. veljače 2020.

Predstojnik Podružnice:

dr. sc. Stanko Andrić